

SPEIDEREN

MEDLEMSBLAD FOR NORGES SPEIDERFORBUND #1.2015

SPEIDERTUR ER GØY!

Mathea, Ella og Therese (alle ni år) synes speideren er best når de er ute.

6
10

TEMA: SPEIDERE VIL UT

*2015 er Friluftslivets år i hele Norge.
Det passer fint for den som er speider!*

BØRRE OG ULRIKKE

Her slutter historien

SPEIDERE VIL UT

Slik er det i Japan

SPEIDERAKSJONEN 2015

Skole for syriske barn

INNHold

SPEIDEREN 6-10 #1.2015

Hva er dette? Bokstaven og tallet viser hvilket *mål* i programmerne saken passer til. Merkene og målene finner du i Småspeiderloggen og i Speiderbasen.

Mål:
F-1, 9,
10

KORTNYTT • SIDE 4

TEMA • SPEIDERE VIL UT • SIDE 6

BLI KJENT MED JAPAN • SIDE 8

UNDER STJERNENE MED STATSRÅDEN • SIDE 10

SPEIDERAKSJONEN • BAKGRUNN • SIDE 14

BØRRE OG ULRIKKE • SIDE 24

BESØK PÅ KJØKKENET • SIDE 18

BLI KJENT MED MAHA OG MOHAMMED • SIDE 16

SMÅ OG STORE NYHETER

AKTIVITETSTIPS

BLI EKSPERT

LEDER

Jeg heter **Kirvil** og er redaktør for Speideren.

SPEIDERE VIL UT

I speideren er vi mye ute. Det er både fordi det er gøy, og fordi vi kan finne ut så mye lurt som vi får bruk for, enda vi ikke tenker noe særlig på det: Vi kjenner at det blir kaldere når det blåser, at våte steiner er glatte, at kram snø er lettere å lage snøball av, at vi blir varme av å røre oss, og masse annet som det er fint å prøve ut selv, i stedet for at noen bare sier det til oss.

I år er det Friluftslivets år, det har regjeringen bestemt. Men for speidere er egentlig hvert år et friluftslivsår, er du ikke enig?

Hva synes du er mest moro å gjøre når du er ute? Liker du vinteren best, eller sommeren? Noen vil at det skal være sommer og sol hele tiden. Men noe av det fine med naturen i Norge er jo at vi har så ulike årstider. Hvis du er mye ute, kan du legge merke til hvordan de skifter, sakte, men sikkert, og noen ganger ganske plutselig. Send meg gjerne en tegning av noe du gjør ute. Kanskje kommer den på trykk i neste blad?

«Hva synes du er mest moro å gjøre når du er ute? Liker du vinteren best, eller sommeren?»

Jeg håper at du får prøve nye og morsomme ting ute i år, både på speideren og sammen med andre. Ligge i telt, for eksempel, eller padle kano, eller lage popkorn over bålet – det er gøy!

God tur ut!

Speiderhilsen
Kirvil Kaasa
ansvarlig redaktør

NORGES SPEIDERFORBUND

Besøksadresse:

St. Olavsgate 25, 0166 Oslo

Postadresse:

Postboks 6910 St. Olavs plass, 0130 Oslo

Telefon: 22 99 22 30

E-post: nsf@speiding.no

www.speiding.no

Ansvarlig redaktør: Kirvil Kaasa

Design: Løwehjerte design AS

Trykk: 07 Media

Opplag 6-10: 4 660 (totalt 17 890)

Forsidefoto: Alexander Vestrum

Redaksjonen avsluttet: 6. februar

Generalsekretær: Jens Morsø

Speidersjef: May-Britt Roald

Bidragstere:

Karoline B. Tetzlaff Hauge, Malin Hauge Erdal,
Espen Willersrud, Ksenia Sazonova,

Forbundskontoret til Norges speiderforbund er sertifisert som Miljøfyrtårn.

Bendik Fjeldstad, Cecilie Mariko Hara,
Bente Ulvestad, Malene Celius Enoksen /
Flyktningshjelpen

Redaksjonen:

Tove Arntzen (tovearn@online.no)

Carl-Frederic Salicath (cfsalicath@gmail.com)

Alexander Vestrum (vestrum@gmail.com)

Christina Eide (christinalarsen96@gmail.com)

KORTNYTT

TEKST: ALEXANDER VESTRUM OG KIRVIL KAASA

Her presenterer vi notiser om små og store speiderhendelser. Fortell oss hva du driver med! Har dere vært på en tur litt utenom det vanlige? Kanskje dere har gjort noe som er blitt lagt merke til i lokalsamfunnet? Send bilde og en kort tekst til Speideren, så kanskje det havner i bladet: kirvil.kaasa@speiding.no

ILLUSTRASJON: LINK ARKITEKTUR

SPEIDERNE VIL BYGGE MODERNE I STAVANGER

I Stavanger og kommunene rundt vil speiderne ha «speiderbaser» i friluftsområder. De har fått med seg et arkitektfirma til å tegne byggene, og Stavangers ordfører er positiv, skriver Aftenbladet.

– Vi trives best ute. De fleste av våre aktiviteter er i naturen lokalt. Grunnen til at vi likevel søker om å få bygge disse basene, er fordi vi trenger møtesteder. Vi trenger en plass hvor vi kan oppholde oss mellom aktivitetene, sier daglig leder Ivar Anton Nøttestad i Vesterlen

krets. Først og fremst ønsker han en uteplass for Madlaspeiderne og Godesetspeiderne, særlig ettersom sistnevnte på grunn av sopp ikke kan være i sine lokaler.

Stavanger-ordfører Christine Sagen Helgø har sett planene, blant annet byggene tegnet av Link Arkitektur.

– Dette er et godt forslag. Jeg er positiv til disse planene, sier ordføreren. Samtidig understreker hun at søknaden ikke er behandlet ennå. ■■

ELITESOLDAT-ORDFØRER OVERNATTET UTE

Ordfører Bjørn Kahrs i Randaberg kommune i Rogaland overnattet ute sammen med speiderne for å markere starten på Friluftslivets år. Og overfor Bygdebladet kunne han fortelle at han ikke gruet seg.

FOTO: RANDABERG KOMMUNE

– Som gammel elitesoldat og speider klarer jeg vel en natt ute, sa han til avisa. Ordføreren trakk også fram at han har tatt både Forsvarets etterretningsskole og Forsvarets sanitetsskole, samt at han var pionérdykker i Nordsjøen. ■■

ULSTEIN-ORDFØRER SLAPP Å SOVE ALENE

Som nesten 200 andre ordførere sov Jan Berset i Ulstein kommune i Møre og Romsdal ute for å markere Friluftslivets år. En stund så det ut til at han måtte sove alene, skriver Vikebladet Vestposten.

– Ingen vits for meg å sove ute alene, uttalte ordføreren. Heldigvis fikk han selskap både av speidere og Røde Kors-medlemmer. ■■

FOTO: ERIK NORRUD / HØYRE

FOTO: MAIKEN SOLBAKKEN / FIRDAPOSTEN

HEMMELIG SPEIDING I FLORØ

Sjøspeiderne i Florø FA speidergruppe, Sogn og Fjordane krets, driver med mye spennende. Men nøyaktig hva, vil de ikke fortelle til lokalavisa Firdaposten:

– Mange trur ein berre sit i ring og knyt knutar, men det er langt fra sanninga, sier 15-årige Sigurd Hovden, som er roveraspirant.

– Samtidig gjer vi nok ein del ting vi ikkje burde gjere, men det kan vi ikkje seie noko om, legger 13-årige Olai Bjerck Hovden til, mens hans smiler. ■■

ROVERE REDDET SAUER I SIRDAL

I Sirdal fant to rovere i vinter et par sauer som hadde gått rundt i dyp snø i tre uker. Temperaturen var ned mot – 30 grader, ifølge NRK. Speiderne trodde først de så en ulv, men det viste seg å være to sauer, forteller Ivar Anton Nøttestad, som var vaktleder.

– Sauene slapp lurte seg nok unna årets pinnekjøtt, men de hadde nok ikke levd så mye lenger, sier Ivar Anton. I en slede ble sauene fraktet til gården der de har tilhold.

Sirdal ligger helt nordvest i Vest-Agder fylke, og det er her speiderne har etablert kompetansesenteret Frikvarteret. ■■

FOTO: NILS H. TOLDNES, ADRESSEAVISEN

ET GODT STYKKE ARBEID I SØR-TRØNDELAG

Sør-Trøndelag krets har restaurert Stykket gård i Trondheim bymark. Speiderne tar vare på eiendommen nesten uten støtte fra kommunen, skriver Adresseavisen. Hovedhuset er pusset opp utvendig for 800 000 kroner, og det for midler som speiderne har skaffet selv, bortsett fra 40 000 kroner som kommunen støttet prosjektet med. De sikre inntektskildene er utleie av eiendommer og

medlemskontingenten. – Bidrag fra kommunen, fond, legater og bedrifter, er ren bonus, og det er ikke lett å få napp, forteller leder for speidernes husråd, Svein Gunnes.: – Vi søkte over 40 bedrifter og ti forskjellige fond og legater i forbindelse med oppussingen, uten å få et eneste positivt svar. Men speiderne ga ikke opp: – Har du trua, får du til det du vil, slår Gunnes fast. ■■

FOTO: IVAR ANTON NØTTESTAD

FOTO: HANNE K. EILERTSEN, TROMSØYA SPEIDERGRUPPE

ET LAG AV DYKTIGE VEILEDERE

Roverlaget Faktotum i Tromsøya speidergruppe har bidratt i lederutdanningen på Universitetssykehuset i Nord Norge, og godt fornøyde deltakerne har sendt denne hilsenen til gruppeleder Oddgeir Moe: «Vi i PULS- teamet på HRU ønsker å gi en tilbakemelding og takk til deg og roverne dine for en flott gjennomføring av oppdrag «trerettters middag på

bål, med element av konkurranse».

Opplegget var veldig bra, og tilbakemeldingene fra oss og deltakerne på PULS var udelte positive. God organisering, god mat og, ikke minst, flinke og hyggelige ungdommer som gjennomførte seansen på en imponerende måte. Dette frister til gjentakelse.» ■■

SPEIDERNE RYDDET OPP I HORTEN

Tradisjonen tro ryddet speiderne opp ved «Festningen», et populært utsiktspunkt i Horten, etter festlighetene nyttårsaften. Det opplyser Espen Paulsen i Hortenspeiding til avisa Gjengangeren.

– Speiderne gjør dette hvert år. Det ble fem sekker full av søppel denne gangen. Jeg vil anmode folk å være flinkere til å rydde selv, sier Paulsen. ■■

FOTOGRAF: ELISABETH PAULSEN

TEMA

TEKST OG FOTO: TOVE ARNTZEN

SPEIDERE VIL UT

2015 kaller vi Friluftslivets år her i Norge. Det er fordi statsministeren og de andre i regjeringen vil at så mange som mulig skal være mye ute i naturen. Både barn og voksne. Mange barn er eksperter på å ha det gøy ute, men det er også en del barn som heller vil være inne! Vi som er speidere kan mye om å leke ute og ha det fint på tur sammen året rundt. Vi vil ut, der eventyrene er. Sånn har det alltid vært med speideren. Nå kan vi vise dem som kanskje ikke er så mye ute hvor gøy det er: Ake, sykle, lage snømann og snøborg, klatre i trær, overnatte i telt, fiske krabber, tenne bål, grave snøhule, kjøre på ski, leke gjemsel og boksen går, og masse, masse annet!

En annen ting som er så fint med å være mye ute og ha det gøy er at vi blir friske og glade av det. Kjenn etter hvilken god følelse du har inni deg når du har det skikkelig gøy ute, for eksempel på et utemøte med flokken! Du kjenner sikkert noen som ikke går på speideren, og som ikke er så mye ute. Kanskje kan du ta dem med deg ut og leke noe gøy? Jo mer moro vi har det ute, jo gladere blir vi, og da vil vi være enda mer ute! ■■

TOPPTUR PÅ FLAT ØY

I høst arrangerte 1. Jeløy speidergruppe Trefjellsturen for åttende år på rad. Hele gruppa bidro, og i et flott turvær fordelte de seg på de tre høyeste toppene på Jeløya utenfor Moss.

Beverne og roverne inntok Rambergtoppen, som er lettest tilgjengelig. Småspeiderne var på Rødsåsen, som med sine 170 m.o.h. er den høyeste toppen i området.

Jeg besøkte toppen på Bjørnåsen. Her ble jeg møtt av speiderlederne Andre Børnes og Peik Næsje.

– Alle speiderne skal sove ute, fortalte de. De skal dessuten registrere deltakere, og selge pølser, kaker og kaffe eller pizza stekt på bål!

FLERE PÅ TUR På Bjørnåsen samarbeidet speiderne med – DNT Vansjø om opplegget, og målet er å være synlige, få folk til å gå tur i nærmiljøet, samt å få nye medlemmer.

Rett før Trefjellsturen har Ylvis sluppet videoen om knuteknytning, «Truckers Hitch», og låta dunderer fra en høyttaler i huken til guttepatruljene. Speiderne forteller stolt at de har lært seg knuten før turen.

MERKESAMLING Den som besøker alle tre toppene i løpet av helgen, får et jakkemerke. Mange har begynt å samle på merkene: Tre bronsemerker gir et sølvmerke, tre sølvmerker gir gull. I tillegg kan turgåerne delta på aktiviteter, leker eller konkurranser på hver topp, for eksempel prøve nattvandring på høylys dag ved hjelp av bind for øynene, klatre ned til Bjørnehulen (men ikke vekke bjørnen!), eller forsøke å gå på line.

SPEIDERNE FÅR NABOENE UT Det er gratis å delta, og speiderne ser på det som en mulighet til å gjøre noe bra for nærmiljøet. Mange deltakere forteller at de aldri har vært her før, selv om de har bodd i Moss i mange år.

Trefjellsturen er et fint eksempel på hvordan speiderne bidrar til at folk kommer seg ut og i naturen og få nye opplevelser! ■■

Pizza stekt på bål smaker ekstra godt, bare bunnen ikke blir brent!

Linus Ekvold (10 år) balanserer fint på lina.

Familien Nesse sjekker inn: Sondre (2 år), Linnea (6 år), mamma Anine og pappa Øystein. Håkon Schønning (11 år) og Richard Sandbæk (11 år) registrerer deltakerne.

Patruljene Ekorn og Bamse.

Patruljene Elg og Ørn.

SPEIDERE VIL UT

TEKST: KIRVIL KAASA • FOTO: CECILIE MARIKO HARA

BLI KJENT MED JAPAN!

Cecilie Mariko Hara (19) og broren Dag Takuro Hara (16) fra 11. Trondheim MS speidergruppe skal på jamboreen (verdensspeiderleiren) i Japan til sommeren. Med japansk far og norsk mor er de mer kjent med landet og kulturen enn de fleste av de andre 900 norske deltakerne.

Japan er en lang reise unna, og vi ville vite hvordan det er å være barn og ungdom i Japan, og om speideren der er annerledes enn i Norge. Derfor spurte vi Cecilie, og her er noe av det hun fortalte:

Sommerfestivaler er veldig populære! De foregår ute, og det er masse god mat som tilbys fra boder, som yakisoba (stekte nudler), yakitori (stekt kylling på spyd), niku manju (melboller med kjøtt) og onigiri (risboller).

Mange jenter og gutter pynter seg i en yukata (enkel variant av kimonoen), slik Cecilie har gjort her. Den passer godt om sommeren når det er varmt og fuktig i Japan. Den finnes i mange farger og mønstre.

– Japanske ungdommer er kanskje mindre redde for å skille seg ut enn det vi er i Norge, både når det gjelder interesser og klær. Det virker som om det er mer greit å være seg sjøl, uten at andre bryr seg. Ungdommene tør ofte å være litt mer barnslige, de trenger ikke være så «kule». Japanske gutter går gjerne med veske! Det ser du ikke så ofte i Norge.

– På en ferie i Japan traff vi en tropp med japanske speidere, både jenter og gutter. De holdt på utenfor speiderhuset sitt, med matlaging og spikking. Alle hadde hel speiderdrakt, skjorte og bukse, skjerf og caps. De var veldig hyggelige!

– Det er ellers ikke så vanlig at gutter og jenter er sammen på fritiden. Jenter er sammen med jenteverner og gutter med andre gutter.

I Japan bor mange trangt, og har liten plass hjemme. Derfor er det vanlig at venner treffes ute, i butikker eller går på restaurant, noe som ofte er billigere enn i Norge. Det er bare familie og de aller nærmeste vennene som inviteres hjem.

På skolen er det strengere enn i Norge, og elevene jobber hardt. Lekser er ikke vanlig, men de fleste går på skolen to kvelder i uka, i tillegg til skole på dagen.

Hanabi, japansk fyrverkeri, hører også med til sommerfestivalene.

Cecilie var med på jamboreen i Sverige i 2011 med troppen Dovrefjell. Tilfeldigvis var nabotroppen fra Japan:

– Japanere er veldig åpne og interesserte i å bli kjent med andre, og vi ble invitert til å spise sammen med dem. De lagde typisk japansk mat, nudelsuppe med kokt egg, for eksempel. Og så spiste de selvfølgelig med pinner! De brukte også pinnene til å røre i grytene over bålet.

2015
FRILUFTSLIVETS ÅR

SPEIDERE VIL UT

TEKST: KIRVIL KAASA • FOTO: CARL-FREDERIC SALICATH

ÅPNINGEN AV FRILUFTSLIVETS ÅR:

UNDER STJERNENE MED STATS- RÅDEN

17. Oslo Kampianerne gjorde som mange andre speidergrupper over hele landet 13. januar: De dro på overnattingstur, og det sammen med klima- og miljøminister Tine Sundtoft. Hun hadde sagt til alle ordførerne i hele Norge at hun ville overnatte ute, og hadde oppfordret dem til å gjøre som henne.

I skogen er det vindstille, stjerneklart, tørr nysnø og noen få minusgrader. Vi er bare en kort kjøretur unna bygatene. I leiren ved Ulsrudvann i Østmarka er det meste klart når hun kommer sammen med speidersjef May-Britt Roald, et lite NRK-team og et par andre gjester.

DIREKTESENDT SPEIDERTUR

– Jeg er vant med friluftsliv, selv om jeg ikke har vært speider, men det er første gang jeg overnatter ute på vinteren, forteller klima- og miljøministeren.

– Jeg er beredt: Jeg har en varm sovepose, og da jeg kledde på meg i dag tidlig, tenkte jeg på at nå skal jeg ha ull innerst i 24 timer!

Middagen blir servert, og speidere, ledere og gjester samles rundt bålet. NRK gjør klart til innslag på Dagsrevyen.

Balder Tørud Rømo (15) blir intervjuet av NRK, og lover at Sundtoft kan glede seg til å være sammen med mange hyggelige speidere, få være med på kule leirbålsanger, og at hun skal få noen spørsmål om politikk.

LEIRBÅLSPRAT OM KLIMAET OG MILJØET

Troppsleder Bente Ulvestad innvier leirbålet. Snart lyder det speidersanger og leirbålsrop i vinterkvelden. Så slipper speiderne til med spørsmål om klima og miljø. En av speiderne vil vite hva som er aller viktigst for Norge framover når det gjelder klimaet, og Sundtoft svarer:

– Vi må få fart på omstillingen fra det å bruke oljeenergi, til andre og mer miljøvennlige energiformer. Vi må jobbe med å bruke mindre energi, og

Tine Sundtoft fikk overrakt Speiderboka og den helt ferske Lederboka i gave fra speidersjef May-Britt Roald.

Balder Anja, Ronja og Kristian er ikke redde for å fryse, men mer opptatt av at de trenger å dusje av seg ballukten før de skal på skolen neste morgen.

«Bruk Friluftslivets år til å lage til slike opplevelser som disse, og inviter med dere andre. Dere speidere er trygge på friluftslivet, og dere kan gjøre andre trygge!»

Tine Sundtoft, klima- og miljøminister

vi må senke forbruket vårt, og ikke kjøpe nytt hele tiden – det tåler ikke verden!

– De fleste her i Norge har ikke vondt av å kjøpe mindre, fortsetter hun.

– Vi kaster også altfor mye, ikke minst mat! Det går godt an å spise rester, og det må vi bli mer vant til. Det er nemlig slik at vi fint kan gjøre noen viktige endringer i hverdagen, uten at vi får et dårligere liv.

SOV GODT Speiderens journalist og fotograf trekker seg tilbake mens leirbålspraten fortsetter. Dagen etter får vi høre at ministeren er godt fornøyd med speiderne og natten. Hun hadde ikke frosset, men sov i rundt seks timer, og rakk morgenmøtet i departementet. ■■

På direkten med Kari Toft fra NRK.

Det var stemningsfullt i leiren ved Ulsrudvann en kveld i januar.

Finn ut mer om
Friluftslivets år på
[www.speiding.no/
friluftsliv](http://www.speiding.no/friluftsliv)

FRILUFTSLIVETS ÅR 2015:

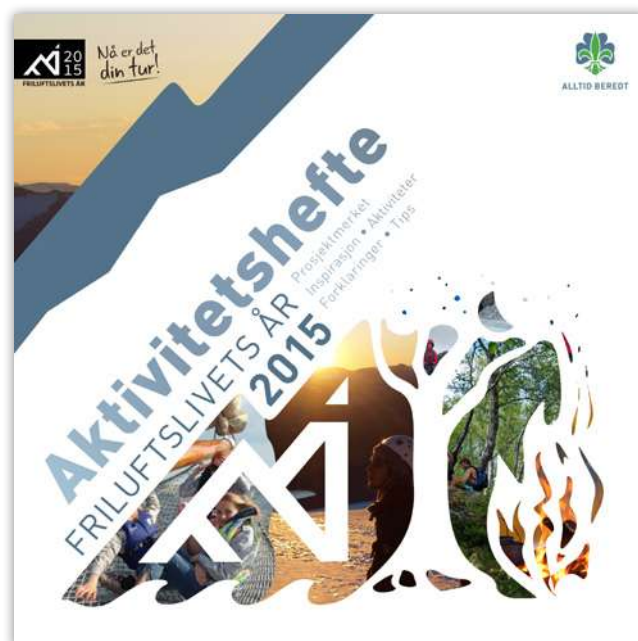
PROSJEKTMERKET «OPPDRAG FRILUFTSLIV!»

I Friluftslivets år kan speidere i alle enheter ta prosjektmerket «Oppdrag Friluftsliv!». Det gir mange morsomme aktiviteter, mer friluftslivserfaring og mye bra speiding!

Prosjektet er beskrevet i eget aktivitetshefte som følger med denne utgaven av Speideren. Alle som får bladet tilsendt i posten, får heftet. Ekstra hefter kan bestilles av gruppene.

Ideen er at speiderne skal samarbeide om prosjektet, gjerne i sine faste patruljer eller enheter, men gruppene kan også sette sammen prosjektgrupper på tvers av patruljer og enheter. Når prosjektet er fullført, har alle som har bidratt i det, gjort seg fortjent til prosjektmerket. Merket kan bestilles fra nettbutikken speider-sport.no. Les mer om hvordan dere kan jobbe med prosjektet i heftet.

Heftet beskriver prosjektmerket for alle aldersgrupper, og med en egen forklaring for ledere. Det inneholder også en oversikt over friluftslivet som emne og ramme i treningsprogrammet. I heftet finner du også en del andre tiltak og aktiviteter en kan være med på i forbindelse med Friluftslivets år 2015. ■■

FRA ORD TIL HANDLING

«Oppdrag Friluftsliv!» er et godt eksempel på hvordan speidergruppa kan gjøre om forbundets ferske strategi fra ord til handling. Ved å gjennomføre prosjektmerket oppnår en gruppe aller tre hoveddelene av visjonen: «speidere vil ut, patruljen tar ansvar og speiding når flere».

HER ER «OPPDRAG FRILUFTSLIV!»

I forbindelse med Friluftslivets år 2015 ønsker vi å gi alle speidere i Norges speiderforbund et spesielt oppdrag:

Dere skal dele friluftslivsgleden med flere gjennom å være med og arrangere en enkel aktivitet, tur eller en aktivitetsdag i nærmiljøet. For å klare dette må dere samle erfaringer og lære dere nyttige ferdigheter innen speiderfriluftslivet.

Mål: F-6,
F-10, S-3,
V-1, L-5

ALLTID BEREDT

NRC

FLYKTNINGHJELPEN
NORWEGIAN REFUGEE COUNCIL

Mål:
S-9-11
V-7

Borgerkrigen i Syria har drevet over halvparten av befolkningen på flukt. Det går aller verst utover barn og ungdom.

Speideraksjonen 2015 samler inn penger til Flyktningshjelpens arbeid for å gi syriske barn i Libanon mulighet til å gå på skole.

Du kan hjelpe barna, les mer på de neste sidene.

22 000 000
INNBYGGERE I SYRIA
11 000 000
PÅ FLUKT

Borgerkrigen i Syria har ført til den alvorligste humanitære krisen og den største strømmen av flyktninger i dette århundret. Dette preger hele Midtøsten-regionen. Ikke siden andre verdenskrig har det vært så mange mennesker på flukt i verden som nå.

I Syria er det borgerkrig. Vi kaller det borgerkrig når innbyggerne i et land kjemper mot hverandre. En slik krig starter ofte med at to eller flere grupper blir uenige. I Syria begynte det med ulike fredelige demonstrasjoner mot presidenten, som mange var uenige med. Presidenten bestemte seg for å slå hardt ned på motstanden. Så utviklet det seg til kamper mellom regjeringssoldater og ulike bevæpnede opprørsgrupper som er uenige med presidenten.

MANGE PÅ FLUKT Borgerkrigen i Syria har ført til en gigantisk strøm av flyktninger. Dette påvirker hele Midtøsten-området. Ikke siden andre verdenskrig, for ca. 70 år siden, har det vært så mange mennesker på flukt i verden som nå.

HAR FORLATT LANDET I tillegg til de ca. 7

millioner mennesker som har forlatt hjemmene sine i Syria, men som fremdeles er i landet, har landene som grenser til Syria tatt imot over 3,7 millioner flyktninger derfra. I alt har nå ca. 11 millioner syrerere måttet forlate hjemmene sine, det er halvparten av landets befolkning.

MANGE TIL LIBANON Etter tre år med borgerkrig er Syria i dag det landet i verden der flest mennesker er drevet på flukt, og Irak er et av landene som tar imot syriske flyktninger.

NABOENE HJELPER TIL Nabolandene Libanon, Tyrkia, Jordan og Irak har tatt imot flest flyktninger fra Syria. Libanon har tatt i mot flest, allerede for ett år siden var det én million syriske flyktninger i Libanon, og antallet øker stadig. ■■

SLIK HJELPER FLYKTNINGHJELPEN SYRERE PÅ FLUKT

- Flyktningshjelpen hjelper flyktninger fra Syria med å få et sted å bo, og sørger for rent vann. Barna får gå på skole, og de voksne får viktig informasjon som de trenger for å klare seg. I noen av nabolandene til Syria bygger og driver Flyktningshjelpen flyktningleirer. De gir flyktningene pakker med mat, klær, tepper og andre ting som er nødvendige.
- Til sammen gir Flyktningshjelpen nødhjelp til over 1 million syrerere på flukt.
- Libanon er et lite land, og det er ikke plass til å bygge flyktningleirer for alle som er kommet dit fra Syria. Mange bor hos libanesiske familier, eller i bygninger som står tomme. Flere av bygningene er gamle eller uferdige, de består ofte bare av tak, vegger og gulv. De mangler for eksempel vinduer, dører og ovner. Flyktningshjelpen sørger for at disse husene blir bedre å bo i. Mange av områdene hvor det er flest syriske flyktninger i Libanon er fattige. Libanenserne bor ofte trangt allerede, men deler likevel huset sitt med flyktninger. Flyktningshjelpen bidrar med forskjellige ting for at det skal bli enklere for alle, både syrerne og libanenserne.

SKOLE FOR BARN I OMRÅDER MED KRIG ELLER URO

- Året rundt er skole til barn på flukt fra krig noe av det viktigste Flyktningshjelpen arbeider med.
- I fjor sikret/gav Flyktningshjelpen et skoletilbud til 210 000 barn i områder med krig og uro.
- Flyktningshjelpen har som mål å sikre et skoletilbud for 1 million barn innen 2017.
- Å gå på skole betyr mye for flyktningbarnas utvikling. På skolen kan de også bearbeide vonde opplevelser, og få en slags normal hverdag, med faste rutiner og andre ting som gjør at det kjennes trygt og godt å være der.
- Skole og utdanning er også viktig for å bygge opp igjen et land som er rammet av krig og uro, og for å sikre at det blir bra å bo der for både barn og voksne.
- Dessverre er det altfor lite penger som brukes på skoletilbud til barn i krigsområder i dag. Flyktningshjelpen jobber for å få forandret dette, slik at flere av dem som jobber med å hjelpe flyktninger, også i andre land, bestemmer seg for å gjøre enda mer for å gi barna skolegang.

BLI KJENT MED MAHA

Maha og Mohammed er to av de mange barna som har flyktet fra Syria, og som nå får gå på skolen i Libanon, takket være Flyktninghjelpen.

Maha (7 år) er en av elevene vi møtte på skolen vi besøkte i Saida i Libanon. Hun liker seg på skolen, og synes lekser er gøy! Her er Mahas historie, den likner på historien til mange andre barn som har flyktet fra Syria.

Maha er et av syv barn i en vanlig familie fra Halab i Syria. Hun har tre brødre og tre søstre. I starten av borgerkrigen i Syria ble Mahas pappa syk. Han mistet jobben sin, og familien fikk det så vanskelig at tre av barna måtte slutte på skolen, og begynne å jobbe.

BLE REDD For tre år siden nådde angrepene og kampene den delen av Syria hvor familien bodde. Maha så mange døde mennesker på gatene i Halab. Hun ble så redd at hun i flere dager ikke klarte å spise noen ting. Til slutt ble Maha syk.

FLUKTEN Familien bestemte seg for å forlate alt de hadde i Halab, og flykte til Libanon. Det var vinter, og været var veldig dårlig. Lyn og torden skremte Maha, det hørtes ut som lyden fra geværer og raketter, og Maha trodde at de var midt oppe i det de hadde flyktet fra.

Mahas skole:

Flyktninghjelpen samarbeider med en lokal organisasjon som driver skole for de yngste barna på biblioteket i byen Saida.

Alder: 7 år

Favorittfag: engelsk og arabisk

Drømmer om å bli: Lege

Lekser: Er gøy!

Favoritteventyr: Robin Hood

Etter skolen: Maha går hjem og er sammen med familien. Hun liker å tegne.

For et år siden døde plutselig Mahas søster Huda av hjertestans. Huda var bare 1 ½ år eldre enn Maha, og de to jentene var veldig glade i hverandre. Maha savnet søsteren sin fryktelig. Hun sa at hun helst ville dø selv, i det minste for én dag, slik at hun kunne få møte Huda igjen.

HAR DET TRYGT I Saida driver Flyktninghjelpen et skoleprogram sammen med en lokal hjelpeorganisasjon. Etter at Maha begynte på skolen i Saida er hun litt etter litt blitt mindre trist. Hun har begynt å være mer aktiv når hun er sammen med andre, hun snakker mer og leser bøker, og drømmer om å bli lege når hun blir stor. Maha har fått venner på skolen, og tenker ikke lenger hele tiden på Huda som er død. Mahas mamma er glad for skoletilbudet. Nå får Maha være på et sted som er trygt og godt for barn, og som gir henne framtidshåp. ■■

OG MOHAMMED

Mohammed er 13 år, og bodde allerede i en flyktningleir i Syria da det ble krig i 2011. To år senere måtte han og foreldrene flykte fra leiren.

Yarmouk-leiren er en palestinsk flyktningleir i utenfor Damaskus. En gang var den en viktig del av det palestinske flyktningamfunnet i Syria. Leiren ble grunnlagt for nesten 60 år siden, da mange palestinere hadde flyktet til Syria på grunn av den arabisk-israelske krigen. Leiren hadde blant annet skoler og sykehus drevet av myndighetene i Syria. Legene, sykepleierne, lærerne og andre yrkesgrupper i Yarmouk var selv flyktninger i leiren, hvor bebyggelsen var av betong og stein, ikke av tynn teltduk.

MANGE DREPT I Yarmouk levde 160 000 palestinere i ro og fred med syrerne da leiren i 2012 ble utsatt for luftangrep fra den syriske presidentens styrker. Mange mennesker, også barn, ble drept. Sommeren 2013 ble forholdene enda vanskeligere for innbyggerne, da leiren ble okkupert av president Assads

Mohammeds skole:

Flyktninghjelpen samarbeider med UNICEF om skolen Mohammed går på.

Alder: 13 år

Favorittfag: Engelsk

Kommer fra: Flyktet fra leiren Yarmouk, utenfor Damaskus i Syria

Kjæledyr: En katt

militære, og innbyggerne tilgang til altfor lite mat og medisiner. Situasjonen ble uutholdelig, folk sultet og døde. Samme år flyktet Mohammed og foreldrene hans fra Yarmouk-leiren, og til Libanon.

LIKER ENGELSK BEST Hjemme i Syria gikk Mohammed på skolen i Yarmouk. Favorittfaget er engelsk, og han vil gjerne lære bort språket til andre. Kanskje blir han lærer?

– Det er viktig å gå på skole, jeg er veldig glad for at jeg har fått muligheten, sier Mohammed.

SYNES HAN ER HELDIG Han går i 7. klasse på en skole i Sør-Libanon. Skolen han går på er et samarbeid mellom Flyktninghjelpen og FNs barnefond (UNICEF). – Jeg begynte på skolen med én gang jeg kom til Libanon, jeg var kjempeheldig, forteller han. ■■

BESØK PÅ KJØKKENET

Speideren-journalist Tove Arntzen fikk smake syrisk mat på sitt eget kjøkken, og lurte også på hvordan er det for en flyktning å forholde seg til norske butikker og norsk mat?

Anine Marie Bilet, Sindre Andre Bilet, Nader Mozeen, Elin Synnøve Olsen og Joakim Sjøveian Hagen nyter syrisk mat.

Nader Mozeen er en 29 år gammel flyktning fra Syria. Han kom til Norge for litt over ett år siden, etter at han først flyktet til Tyrkia, som er et av nabo-landene til Syria. Nader er barnelege, men fikk ikke lov til å jobbe eller studere i Tyrkia. Derfor bestemte han seg for å reise videre, først til Hellas med en liten båt. Til slutt havnet han i Norge, på et flyktningmottak. Nå har Nader fått oppholdstillatelse, og bor i egen leilighet i Fredrikstad. Han forteller at han føler seg trygg og respektert her. Han er glad, og har det bra i det nye hjemlandet sitt.

PÅ HANDLETUR Nader skal lage mat til oss. Først drar

vi til et par matbutikker jeg ikke visste om, og mens han velger ut de beste tomatene og leter etter det andre han trenger, forteller han at han synes norske butikker er kjempedyre, og ikke har så god kvalitet på grønnsaker og frukt som han er vant til.

– Men jeg finner ikke alt i de utenlandske butikkene. Jeg kjøper brød, noe norsk mat, vaskemidler og slikt i norske butikker.

BRUNOST OG MAKRELL I TOMAT På flyktningmottaket spiste de lite norsk mat, og han lager ikke norsk mat selv: – Jeg fant et oppskriftshefte på Kiwi, men forsto ikke hva jeg trengte å kjøpe for å lage maten. Hvis han

ser noe som virker interessant, vet han ikke helt hva han skal bruke det til. Han må le når han forteller at han trodde at hvitløk het rømme: Han så en flaske med «Rømme» på etiketten, og på den var det bilde av en hvitløk!

Men så forteller han litt stolt at han spiser brunost nesten hver dag, og mye makrell i tomat. Han har også smakt tubekaviar og syntes ikke det var så aller verst.

– Jeg regner med at jeg får smake mer norsk mat etter hvert som jeg får flere norske venner, sier Nader.

– Det gleder jeg meg til!

Mens han lager mat sier han at synes det er dumt

at norske butikker ikke selger ferdig stekt kjøtt. Det er han vant til fra Syria:

– Kunden går til slakteren, peker ut et slaktet dyr som henger i slakteriet, og velger hvilket stykke av dyret han vil ha. Slakteren kutter opp kjøttet, og steker det!

TAKK FOR MATEN! Det var veldig hyggelig oss å ha besøk av en som både laget og serverte en god og eksotisk middag. Det er spennende med nye retter, og en annen gang kan det hende at vi lager tradisjonell norsk mat til Nader!

Tusen takk for maten!

Mål:
K-6

HER ER OPPSKRIFTENE TIL NADER

Dette er maten Nader laget til oss.

KJØTTPANNE FRA SYRIA MED FOLL OG BRØD

(ca. 6-7 porsjoner)

- 4 store poteter
- 1 stor løk
- 6 tomater
- 2 fedd hvitløk
- 400 g kjøttdeig (eller mindre, etter smak)
- 1 bunt persille
- Saft fra ½ sitron
- Smør til steking og smøring av langpanne.
- Salt og pepper
- Valgfritt krydder, f.eks. krydder som passer til lam

Skjær potetene i skiver og legg dem i bunnen av en smurt langpanne. Skjær tomatene i skiver og fordel over potetene. Hakk løk og hvitløk. Stek kjøttdeigen sammen med løk og hvitløk, og legg dette på toppen av tomatene. Krydre godt. Hakk persille og fordel dette øverst. Press sitronsaft over det hele.

Stekes på 180 grader i 20 minutter.

FOLL MED SESAMPASTA

(tykk «saus» til å dyppe brød i)

- 600 g sesampasta
- 2 toppede ss Tyrkisk Yoghurt
- 1 boks hvite og/eller brune bønner
- 1 stort glass kaldt vann
- 2 fedd hvitløk
- Sitronpepper
- ½ bunt persille
- 2 ss hummus
- ½ dl olivenolje
- Saft fra ½ sitron

Skyll bønnene, ha i kjele, dekk bønnene med vann, la det koke i 10 minutter. Bland de andre ingrediensene godt sammen i en stor bolle. Avkjøl bønnene og ha de oppi. Helles på et fat. Serveres med orientalsk tynnbrød eller annet flatt, mykt brød.

Mål:
V-9,11

AKTIVITETSTIPS:

LEK I LIBANON

Du har kanskje lekt «Slå på ring» eller «Ikke smile, ikke le ...»? Det gjør barna i Libanon også, og så fikk de lære en norsk lek da vi besøkte dem!

Vi er på besøk på et bibliotek hvor Flyktninghjelpen driver barneskole for syriske flyktningbarn mellom 6 og 10 år.

Her er det rundt 25 barn som er spente på hva som skal skje. De sitter på stoler rundt runde bord. Mange er litt sjenerte, men de smiler og ser på oss. De snakker arabisk, og vi får en fra Flyktninghjelpen til å oversette. Det går også fint an å «snakke» litt sammen med håndbevegelser, smil, nikking eller risting på hodet, og snart er vi blitt litt kjent.

NY LEK Vi starter med å lære barna knutemor, den er det ingen av dem som kan. De forstår fort hva de skal gjøre, og vi lærer dem å rope «KNUTEMOOOR!» på norsk når floken av armer og bein skal løses av et av barna. Alle er med, og vi leker den igjen og igjen. Rommet er fullt av latter og smilende barn. Det er kjempegøy! Så er det barnas tur til å vise oss en av lekene de kan.

Da ser vi noe vi kjenner igjen: Jentene leker «Slå på ring»! Flere av oss lekte det som barn, og vi blir litt overrasket over at de gjør akkurat det samme, bortsett fra verset, som er på arabisk.

Når det er guttenes tur, vil de leke «ikke smile, ikke le, ikke vise tennene fra NÅ!» Alle prøver å holde seg alvorlige, mens den som leder leken prøver å få dem til å le. Den som ikke klarer å la være, går ut av leken, til det bare er én igjen.

BALLONGFEST Som avslutning har vi med oransje ballonger fra Flyktninghjelpen. Vi blåser dem opp, gir en ballong til hvert barn, og lar dem gjøre som de vil med dem.

Noen synes det er morsomt å gni den mot håret for å se hva som skjer da, andre vil helst samle så mange som mulig. Aller helst vil alle ha det gøy sammen! ■■

Knutemor var en ny lek for barna, men de lærte fort, til og med å rope «KNUTEMOOOR!» på norsk!

3 LEKER VI LEKTE PÅ SKOLEN I LIBANON

SPILL ROLLESPILL:

HVORDAN ER DET EGENTLIG Å VÆRE FLYKTNING?

Nesten ingen som bor i Norge har vært flyktninger. Vi har ikke prøvd hvordan det er å måtte reise fra huset sitt, vennene sine, skolen og lekene og mange andre ting, uten å vite hva som kommer til å skje. Vi vet ikke hvordan det er å komme til et nytt sted uten å vite hvor vi skal bo. Men vi kan lære om hvordan det kjennes, og en måte å gjøre det på er å spille et rollespill.

Et rollespill er en slags fantasilek hvor vi leker at vi er noen andre, og på et helt annet sted – det har du sikkert gjort mange ganger allerede.

Vi som jobber med Speideraksjonen har laget et rollespill som passer på et utemøte eller en tur med småspeiderne eller beverne. I dette rollespillet skal dere være flyktningfamilier, og løse forskjellige oppgaver sammen. Det er spennende, og kan gjøre det lettere å forstå hvordan Maha og Mohammed og mange andre barn på flukt har det.

Synes du at rollespill høres gøy ut, kan du foreslå for lederen din at dere spiller det for å forberede dere til Speideraksjonen.

Etterpå kan du jo fortelle noen hjemme om hvordan du syntes det var å være med. ■■

Speidersjef May-Britt Roald viser fram «mobilbøssa».

INGEN KONTANTER?

MOBILBØSSA ER LØSNINGEN

Med få tastetrykk kan også den som ikke har sedler og mynter i lommeboka støtte Speideraksjonen. Enklere blir det ikke!

I fjor introduserte vi den elektroniske innsamlingsbøssa, og den er minst like aktuell i år, når Speideraksjonen går av stabelen den siste uka i april. Mange har ikke lenger kontanter på seg, men mobiltelefonen, derimot, er sjelden mer enn en armlengde unna.

SPEIDER TIL 2454 Fremgangsmåten for å bidra med 100 kroner til skole for syriske flyktningbarn er enkel: Send en sms med kodeord Speider til 2454 – og vips har du støttet Speideraksjonen med 100 kroner. For den som synes at en hundrelapp er litt i minste laget er det selvfølgelig fullt mulig å sende flere meldinger til 2454.

NYTT OG SPENNENDE Elektronisk innsamling er ennå ganske nytt og spennende, men også praktisk. For eksempel trenger du ikke ta med pengene i banken etter aksjonen – de går rett inn på Speideraksjonens konto. Den elektroniske bøssa er et tillegg til den mer tradisjonelle innsamlingsbøssa som Norges speiderforbund og mange andre organisasjoner har lang erfaring med, og som ennå er fullt mulig å benytte seg av. Vi anbefaler en kombinasjon, så kan alle få muligheten til å støtte Speideraksjonen på den måten som passer dem best. ■■

EN STOR OG SPENNENDE DAG

– Kom igjen, da, Jump, vi må ikke komme for sent! peste Ulrikke, mens hun løp avgårde.

Jump hoppet etter så fort han bare kunne, han så Børre og Ulrikke noen meter foran ham.

De var på vei til Kongla speidergruppe. For første gang skulle de være med på et troppsmøte! Børre var spent på hvordan det ville bli i troppen. Han hadde jo bare møtt de store speiderne noen få ganger.

Jump gledet seg masse: Endelig var de gamle nok til å begynne i troppen!

De kom til speiderhuset, og gikk inn i møterommet. Der var det mange speidere og en leder.

– I dag har vi med oss tre stykker fra flokken som skal begynne i troppen, fortalte troppslederen.

– La oss begynne som vi pleier før vi blir kjent med dem. Alle stilte seg i en ring, og en av speiderne begynte å rulle ut flagget.

– «Fold deg ut, vårt frihetsmerke, fagre norske flagg. Under deg vi vokser sterke ...» Alle sang av full hals.

– Den kan jo vi også, tenkte Ulrikke lettet, og dultet forsiktig til Børre og Jump.

Da sangen var ferdig, var de spente på hva som skulle skje:

– Velkommen til troppen, Børre, Ulrikke og Jump, sa lederen og smilte.

– Vi har tre patruljer i troppen. Dere kommer først til å være aspiranter i hver deres patrulje, og så blir dere

tatt opp i troppen, forklarte han. Børre, Ulrikke og Jump fortalte hva de het, før de andre i troppen gjorde det samme. Det var så mange nye å bli kjent med!

– Vi skal ha det mye gøy sammen fremover, la oss begynne med en lek, er dere klare for det!? spurte speiderlederen, og så ivrig på speiderne.

Børre, Ulrikke og Jump lekte med de andre. Tiden gikk veldig fort! De hadde det så gøy at de nesten ikke så etter hverandre. Det var så mange greie speidere her!

Så ble de tre nye tatt i mot av hver sin patrulje. Patruljene til hvert sitt patruljerom for å planlegge årets første patruljetur.

– Det blir gøy sa Børre med et stort smil til Ulrikke og Jump.

– Vi har jo aldri vært på patruljetur før!

Etter speidermøtet gikk de sammen hjemover. Alle tre var stille, og tenkte over alt det nye og morsomme de hadde opplevd i dag. Men de syntes også det var litt trist å begynne i hver sin patrulje.

– Vi har jo alltid vært sammen, vi, sa Ulrikke til Børre og Jump, og brøt stillheten.

Børre og Jump nikket enig, og hang litt med hodet.

– Men jeg hadde det veldig gøy med patruljen min, sier Børre etter å ha tenkt seg om.

– Jeg også! sier Ulrikke og Jump i kor, og lyser opp.

– Det gjør jo egentlig ikke noe at vi ikke er i samme patrulje, sa Jump. Vi kommer jo til å være like gode venner uansett.

– Ja, nikket Ulrikke enig med et stort smil.

– Vi tre kommer til å være bestevenner for alltid, vi!

Slik slutter fortellingene om Børre, Ulrikke og Jump i småspeideren, men de kommer helt sikkert til å oppleve mange nye speidereventyr med troppen i Kongla speidergruppe. ■■

«Det gjør jo egentlig ikke noe at vi ikke er i samme patrulje, sa Jump. Vi kommer jo til å være like gode venner uansett.»

Foto: Silje Høysæter, Hermann Sunde Franer, Morten Ødegård og Øystein Johnsen

Ta med speidere eller ledere til fjells!

Solstølen ligger i flott fjellterreng ved foten av Hallingskarvet.
Se booking.speiding.no

Møt våren i Østfolds skjærgård!

Hva med en gruppetur eller lederhelg til Tredalen i vår?
Se booking.speiding.no

ALLTID BEREDT

BARNESEKK

Kr 299

**Dagstursekk med regntrekk
og hoftebelte for korte rygger!**

Perfekt for bever- og småspeidere
fra seks til tolv år.

VÅR EGEN SPORTSBUTIKK!

I over 100 år har Speider-sport vært Norges speiderforbunds egen sportsbutikk. Overskuddet fra salg av speiderskjorter, merker, klær og turutstyr går tilbake til speiderarbeidet. Besøk oss på www.speider-sport.no

PREMIEQUIZ

TEKST: KIRVIL KAASA FOTO: IVER GJENDEM

Finn riktige svar på spørsmålene nedenfor ved å lese bladet, og vær med i trekningen av speider-Lego og en myk bever med speiderskjerf fra Speider-sport. Svarfrist er 31. mars.

Hva skal pengene som vi samler inn gjennom Speideraksjonen gå til i år?

- ☐ Flere flyktningleire i Syria
- ☐ Mat og ulltepper til syriske flyktninger
- ☐ Skoletilbud til barn som har flyktet fra krigen i Syria

Hva spiser Nader Mozeen nesten hver dag?

- ☐ Kjøttpanne
- ☐ Poteter
- ☐ Brunost og makrell i tomat

Hva lover Børre, Ulrikke og Jump hverandre?

- ☐ At de alltid skal være speidere
- ☐ At de aldri skal krangle
- ☐ At de alltid skal være venner

Hva brukte japanske speidere når de skulle røre i grytene med leirmat?

- ☐ Speiderknivene sine
- ☐ Spisepinner
- ☐ En sleiv de hadde spikket selv

Mange svarte riktig på premiequizen i forrige utgave. En heldig vinner får en fin «Alltid beredt» barnesekk fra Speider-sport, og det er: **HILD EIANE** fra flokken i Bru sjøspeider-gruppe. Gratulerer!

Hva synes klima- og miljøminister Tine Sundtoft at speidere bør gjøre i Friluftslivets år?

- ☐ Dra ofte på tur i skogen og på fjellet
- ☐ Ta med andre som ikke er speidere ut på tur
- ☐ Dele ut pinnebrød til turister som kommer til Norge

Hva tenkte Maha da hun hørte torden på reisen fra Syria til Libanon?

- ☐ At det bråkte veldig
- ☐ At det var lyden av våpen, og at det var farlig
- ☐ At søsknene hennes kunne våkne

Hva er det speidersjefen ikke liker?

- ☐ Edderkopper
- ☐ Blomster
- ☐ Å fange andre

Navn:

Adresse:

Postnr./sted:

Telefonnummer:

E-post:

KLIPP UT SIDEN OG SEND TIL:

Norges speiderforbund,
Postboks 6910 St.
Olavs plass, 0130 Oslo.
Merk konvolutten med
«Speideren»

SPEIDERSJEFEN ER EN EDDERKOPP!

Speidersjefen er den øverste, valgte lederen i Norges speiderforbund. Sist høst valgte speidere og speiderledere fra hele landet en ny speidersjef.

Speidersjefen heter May-Britt Roald. Nå er hun 48 år. Men hun har vært speider siden hun var liten. Først var May-Britt i patrulja Blåklokke, så i Prestekrage. Deretter begynte hun i patrulja Edderkopp.

– Jeg er nok fortsatt som en liten edderkopp, som liker å spinne nett og binde speideren sammen. Men jeg liker ikke å fange, sier May-Britt og ler.

Både i speideren og ellers er nettverk bra å ha. Nettverk er når venner, bekjente og andre har kontakt og kan ha både nytte og glede av det. Kanskje du blir kjent med speidere fra en annen del av Norge eller fra et annet land neste gang du drar på leir? Da er det morsomt å holde kontakt også etterpå! ■■

OM SPALTEN:

Mange av Norges historiens største helter de siste hundre årene var også aktive speidere – i denne spalten blir du litt bedre kjent med dem – speiderheltene.

JOACHIM RØNNEBERG

Joachim Rønneberg ledet sabotørene som under andre verdenskrig gjennomførte tungtvannssaksjonen på Vemork. Dessuten var han speider!

Rønneberg vokste opp i Ålesund, og likte å være ute: – Jeg var veldig heldig, har han fortalt i et intervju. – For jeg hadde foreldre som var opptatt av natur, og var glade i å gå på tur. Og så hadde vi fjellsida oppover mot Fjellstua som leikeplass. Vi plukka nyper om høsten, og vi leikte sisten i fjellsida. Av og til ramla vi ned og slo oss. Men det var læring i det også. Senere kom jeg med i speideren, og gjennom den fikk vi god kontakt med naturen. Vi var for eksempel på vinterleirer. Og det var litt av en opplevelse for en bygutt å ligge i 16-mannstelt oppe på Lesjaskog, med masse snø, og bål hengende ned fra taket i teltet. Det var et eventyr å få være med på!

I 1941 var Joachim 21 år. Da bestemte han seg for å delta i frihetskampen mot den tyske okkupasjonen av Norge. Han dro til Storbritannia, og fikk trening for spesialoppdrag.

AKSJONEN PÅ VEMORK I 1942 ble han leder for dem som skulle forsøke å sprengte fabrikken på Vemork ved Rjukan hvor det ble laget tungtvann. Adolf Hitler planla å bruke tungtvannet til å lage verdens kraftigste og farligste bombe, derfor ville England at tungtvannet skulle ødelegges. I februar 1943 hoppet Rønneberg og resten av gruppa Gunnerside ut over Hardangervidda i fallskjerm. Her møtte de flere sabotører som hadde kommet før dem, og gjorde klart for aksjonen.

Rønneberg, den yngste i gruppa, ledet angrepet. De snek seg ned fra fjellet og inn i fabrikken, festet ladningene og tente luntene. Da det smalt, gikk alarmen, men de kom seg ut og til fjells igjen uten å bli tatt. Eksplosjonen ødela fabrikken for flere måneder. Rønneberg og flere av de andre gikk på ski

Å **sabotere** kan bety å ødelegge, for eksempel bygninger og maskiner for å hindre at noe blir laget. Ett eksempel er når man i en krig vil hindre fienden i å lage våpen. En **sabotør** er en som driver med sabotasje.

Joachim Rønneberg la grunnlaget i speideren. Det han lærte om friluftsliv og patruljearbeid kom godt med under tungtvannssaksjonen.

tvers over Sør-Norge til Sverige. Fra Sverige kom de seg tilbake til Storbritannia.

LÆRTE MYE I SPEIDEREN Joachim Rønneberg er blitt 95 år, og bor i Ålesund. Han er den siste gjenlevende av tungtvannssabotørene. Han har holdt mange foredrag i Norge og i utlandet, og har ofte snakket om hvor viktig det han lærte da han var speider i 5. Ålesund speidergruppe var for oppdragene hans under andre verdenskrig. ■■

INFORMASJON TIL FORELDRE

NY I SPEIDEREN?

Er barnet ditt ny i speideren, og du er usikker på hva som trengs av utstyr? Snakk med lederen i den lokale speidergruppa di. Han/hun vil vite hva som kreves av utstyr der dere bor.

SPEIDERENS EGEN BUTIKK

Speider-sport er Norges speiderforbunds egen butikk. Den finner du på Internett, på www.speider-sport.no. Her finner du alt av speiderklær og utstyr, blant annet speiderdrakten.

SPEIDERNE ER PÅ NETT

Norges speiderforbunds nettside er www.speiding.no. Her finner du blant annet kontaktinformasjon til forbundskontoret og informasjon om medlemskap og forsikringer. Følg oss gjerne også på Facebook: www.facebook.com/speiderforbund

Mange grupper har også egne nettsider, spør lederen i speidergruppa di!

MEDLEMSINFORMASJON

Som medlem i Norges speiderforbund har du bestemte rettigheter, muligheter og plikter. På denne siden har vi samlet en del praktisk informasjon knyttet til ditt medlemskap.

MEDLEMSFORDELER

- Mange nye venner
- Unik praktisk kunnskap
- Tilbud om å delta på en av landets beste ledertreninger
- Mange flotte opplevelser på møter og turer
- Medlemsbladet Speideren for din aldersgruppe tre ganger i året
- Rabatt på leie av flotte speidereieendommer og speiderbåter
- Personskadeforsikring som gjelder på reise til og fra og under alle aktiviteter i regi av gruppe, krets, korps eller forbund

MEDLEMSKONTINGENT

Å drive godt speiderarbeid er ressurskrevende og hadde ikke vært mulig uten den enorme innsatsen fra alle våre frivillige ledere. Men vi er også avhengig av betydelig økonomisk støtte fra stat og kommune. Størrelsen på denne støtten er avhengig av hvor mange registrerte medlemmer Norges speiderforbund har, det vil si medlemmer som har betalt medlemskontingenten. Betal kontingenten innen betalingsfristen. Da unngår du betalingspåminnelsen. Alle speidere får medlemskort. For at medlemskortet skal bli gyldig må du huske å krysse av for «Kvittering tilbake» eller «Oblat for medlemskort» ved betaling over Brevgiro eller via Nettbank. Du får da tilsendt en oblat fra banken som skal festes på medlemskortet. Sjekk at du betaler til riktig kontonummer, og med riktig KID-nummer.

MEDLEMSNUMMERET DITT

Alle medlemmer har et seks-sifret medlemsnummer. Nummeret står på kontingentgiroen, medlemskortet og sammen med adressen på baksiden av Speideren. Nummeret skal blant annet oppgis ved henvendelser om endring av medlemsinformasjon. Ønsker du å melde deg ut av speideren må du si i fra til din lokale leder og/eller sende en e-post med navn og medlemsnummer til nsf@speiding.no.

NORGES SPEIDERFORBUND

Besøksadresse:
St. Olavs gate 25, 0166 Oslo

Postadresse:
Postboks 6910 St. Olavs plass, 0130 Oslo

Telefon: 22 99 22 30 • E-post: nsf@speiding.no
www.speiding.no

SPEIDERMAT

TEKST OG FOTO: ESPEN WILLERSRUD

PASTAGRYTE MED LETTSALTET UER

TIL FIRE SULTNE SPEIDERE TRENGER DU:

- Litt olivenolje
- 2 fedd hvitløk
- 3 sjalottløk
- 4 gulrøtter
- 1 rød eller gul paprika
- 1 squash
- 2 bokser tomater a 400 g
- litt salt og pepper, eller ½-1 terning fiskebuljong
- Fullkornspasta, f.eks. skruer (mengde iht. til pakken)
- Lettsaltet uer, eller annen hvit fisk, som lettsaltet torsk (200-300 g per speider)
- Litt frisk basilikum eller timian, om du har det for hånden

SLIK GJØR DU:

- Hakk hvitløk, sjalottløk og gulrøtter og fres det i en kjele (evt. sammen med de friske urtene) som er stor nok til å få plass til de øvrige ingrediensene. Husk at kjelen bør ha lokk hvis du lager maten ute.
- Tilsett deretter salt og pepper (eller buljongterning), tomater, paprika og squash. La alt koke i noen minutter, og ha deretter fisk i terninger store terninger i.
- Legg over lokk. Nå skal maten ikke koke lenger, bare trekke, ellers blir fisken tørr.
- Når fisken begynner å bli ferdig tilsetter du den ferdigkokte pastaen, og maten er ferdig når pastaen har blitt varm.

SPEIDERKOKKENS TIPS:

- Grønnsakene er det lurt å dele opp/hakke før du drar ut. Ha paprika og squash i en pose eller boks for seg, siden de skal tilsettes noen minutter etter de andre grønnsakene.
- Kok også pastaen ferdig hjemme, det sparer mye tid og energi vinterstid!
- Har du tilgjengelig to kjeler med lokk og to varmekilder på tur, kan fisken godt dampes i den ene kjelen. Legg fiskestykkene på noen kvister, slik at fisken ikke dekkes av vannet, men bare damper ferdig.
- Dette er en god hverdagsmiddag som er enkel og rask å lage hjemme på kjøkkenet også! ■■

På

vintertur er det både lurt og godt å lage en gryte eller annen mat som er lett å servere varm. Denne gryteretten er uten laktose og svinekjøtt, og den kan også lages uten gluten, hvis du bruker glutenfri pasta. Dessuten er den både skikkelig god og veldig sunn!

Mål:
F-4, K-6